

Leszek Kajzer

Radziejów, woj. wrocławskie

Informator Archeologiczny : badania 21, 206

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Eksploatacja sond w piwnicach upewniła nas co do faktu ich pogiębienia oraz wstawienia obecnie istniejących podziurów w bliżej nieokreślonej przeszłości (może XV-XVI w.). Ponadto stwierdzono dużą przebudowę domu zamkowego ok. przełomu XVI i XVII w. może na początku XVIII w. Z przebudową tą wiążemy m.in. poszukiwany bogaty zestaw kilku tysięcy fragmentów kafli piecowych od XV w. po kafle z datą 1560 r. Z ciekawszych znalezisk należy wymienić fr. kolczugi, fr. lufy strzelby, fr. szkła, kamionki i majoliki z XVI w.

Badania będą kontynuowane.

RADZIEJÓW
woj. włocławskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadziła grupa pracowników i studentów Katedry Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, pod kierunkiem doc. dr. hab. Leszka Kajzera. Finansował WKZ we Włocławku. Pierwszy sezon badań. Zamek starościański /XIV/XV w./.

Celem badań była ocena stanu zachowania pozostałości zamku, ulokowanego na wschodnim skraju wyspy miejskiej, dużego garbu moreny, na której ulokowany jest Radziejów. Zabudowa zamkowa nie istniała już w 1820 r., a jedyną pozostałością założenia był nasyp-kopiec ziemny otoczony dookołnym rowem. Nowsze przekształcenia doprowadziły do całkowitego zurbanizowania rejonu dawnego zamku starościańskiego, co utrudnia badanie. Dlatego też zlokalizowano tylko 3 wykopy sondażowe /o wymiarach 2,0 x 3,0 m/ a większość obserwacji uzyskano na podstawie wierceń. W trakcie badań zgromadzono blisko 2500 przedmiotów zabytkowych, głównie ułamków naczyń glinianych /2163 fragmenty/. Na uwagę zasługuje szczególnie 6 fragmentów ceramiki zaopatrzonych w północnożytyckie napisy /zbyt małe by odczytać treść/ łączące się, jak można sądzić, z tradycjami husyckimi, żywymi na Kujawach w połowie XV w.

Mimo niewielkiego zakresu tegorocznych prac badawczych, a także analizie przekazów pisanych zdołano ustalić podstawowe przemiany zamku. Siedziba ulokowana na skraju wyspy miejskiej powstała prawdopodobnie na przełomie XIV i XV w. a od początku XVI w. nie rozwinęła się w większy zespół mieszkalno-obronny. Obserwacja przemawia za stwierdzeniem, że starszy gród radziejowski znajdował się w innym miejscu. Po 1510 r., kiedy miasto stało się miejscem odbywania generalnych sejmików szlachty kujawskiej, na zamku powstał jedyny budynek murowany - wieża, w przyziemiu której przechowywano akta sądowe. Założenie funkcjonowało wtedy na otoczonym rowem nasypie ziemnym i posiadało drewniany parkan. Po spaleniu Radziejowa przez Szwedów w 1656 r. siedziba zaczęła podupadać, a XVIII w. spowodował całkowite opuszczenie budynków zamkowych, rozebranych przed 1820 r.

Stwierdzono także, że obszar wzgórza zamkowego, nazywanego w XIX w. "zameczkiem" jest znacznie przeformowany, obniżony i prawie całkowicie zniszczony. Nie rokuje to dobrych rezultatów dla przyszłych prac terenowych, a problem zamku w Radziejowie powinien się stać przedmiotem dokładniejszych analiz historyków. Natomiast funkcjonująca w literaturze nazwa "zamek" była bardziej wynikiem roli siedziby jako miejsca odbywania wyroków sądowych, niż realnych walorów obronnych założenia.

Materiały do czasu opracowania przechowywane będą w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, a sprawozdania z prac znajdują się w archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku.

Badania zostały zakończone.

RESZEL
woj. olsztyńskie
Stanowiska 2, 3

Muzeum Mazur i Mazur
w Olsztynie

Badania prowadziły mgr Izabela Sikorska-Ulińska i mgr Izabela Mirkowska. Finansował Urząd Miasta i Gminy w Reszlu. Pierwszy sezon badań. Średniowieczne Stare Miasto /2 poł. XIV - XV w./.

Celem badań było odkrycie i uchwycenie stanu zachowania średniowiecznych drewnianych kanałów odprowadzających wodę z piwnic budynków. Ponadto chodziło o przebadanie studzienki, z której rozchodziły się rury doprowadzające wodę do budynków.